


Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 09		
Dags.: 06.06 2015		
Höfundur: HRS		
Samþykkt: HJS	Landafræði LAN103	
Síða 1 af 2		

Kennari	Kristján Tryggvason	(kristjan@vma.is)	Sk.st.	KTR
----------------	----------------------------	--------------------------	---------------	------------


Áfangalýsing: Í áfanganum er varpað ljósi á það hvernig maðurinn nýtir auðlindirnar en einungis sjálfbær nýting dugir til langframa. Umhverfisvernd er samofin sjálfbærri þróun en hvorutveggja er tekið fyrir. Ýmis lýðfræðihugtök eru kynnt og þjálfuð. Í hópaverkefni velur hver hópur sér t.d. eitt land til kynningar sem veitir m.a. þjálfun í að nýta sér lýðfræðina. Staðfræði er all stór hluti áfangans þar sem markmiðið er að vita hvar öll lönd heimsins liggja, þéttbýlisstaðir á Íslandi ásamt m.a. helstu fjörðum, eyjum, jöklum og leiðum. Lögð er áhersla á kortalæsi, kynnt eru helstu fyrirbærin í loftþjúpnunum og hvernig vindakerfi jarðar ákvarða hvar helstu þurrka og úrkomsvæðin eru. Kynnt eru m.a. hin frjósömu jarðvegssvæði jarðar, græna byltingin og helstu gerðir landbúnaðar. Þróun landa og þróunarkvarðar eru teknir fyrir, iðnaður og viðskiptabandalög, borgvæðing og skipulagsmál.

Markmið: Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á: sjálfbærri þróun, bauganeti jarðar, hvernig möndulhalli jarðar orsakar árstíðirnar, tímabeltum jarðar, ákvarðandi þáttum varðandi fólksfjölda, fólksfjögunar- og neysluvandmálum, lýðfræðiferli og fólksfjöldapýramíðum, vindakerfum jarðar og samspli við helstu þurrka- og úrkomsvæði jarðar, Grænu byltingunni og áhrifum hennar, helsta mælikvarða á þróun landa, greinum atvinnulífsins og staðarvali iðnaðar, helstu bandalögum sem Ísland tengist eða er hluti af, helstu orsökum þéttbýlismyndunar. Auk þessa eru markmið að nemandi öðlist leikni í að meta hvað telst til sjálfbærrar þróunar og hvað ekki; beiti ýmsum lýðfræðihugtökum, t.d. náttúruleg fólksfjölgun, fólksfjölgun, frjósemi, ungbarnadauði, lífslíkur og þéttbýlisstig; skoði heiminn í ljósi beltaskiptingar hvað varðar þurr og vot svæði og tengsl við vindakerfi jarðar; nýti sér upplýsingar á rafrænum kortum, t.d. til að finna vegalengdir og staðsetningu.

Námsgögn: Landafræði, maðurinn – auðlindirnar – umhverfið. Þýdd af Jónasi Helgasyni. Mál og menning (Edda útgáfa) 2005. Kortabók (1996 eða yngri).

Áætlun um yfirferð og verkefni:

Vika	Námsefni	Verkefni
35–36	1. Landafræði - allt um heiminn (8 - 31) M.a. um auðlinda-nýtingu, hringrásir og sjálfbæra þróun. Kjarnasvæði – jaðarsvæði. Kort: bauganet, kortavarpanir, hæðarlínur. Heimsmýndin í tímans rás. Íslandskort og kortasaga. 2. Jörðin – reikistjarnan okkar (32 - 39). Ýmis lykilatriði fyrir tilvist lífs á jörðinni. Árstíðirnar og möndulhallinn. Tímabeltin og tímamunur.	Tímaverkefni úr köflum 1 og 2 Staðfræðiverkefni 1
37–38	3. Mannkynið og búsetan (40 - 68). Tengsl ýmissa lífsskilyrða og þéttbýlis. Fólksfjöldapróun í heiminum og hvernig hún er tengd m.a. velmegun og menntun. Hugtök í lýðfræði kynnt: mannfjöldapýramíðar, frjósemistuðull, náttúruleg fólksfjölgun. Fólksflutningar, þjóðir og landamæri. Íbúar landsins okkar.	Tímaverkefni úr k. 3 Staðfræðiverkefni 2-4 Stöðupróf 1 úr köflum 1-3

Nr.: GAT-045	Verkmenntaskólinn á Akureyri	
Útgáfa: 09		
Dags.: 06.06 2015	Landafræði LAN103 Námsáætlun haustönn 2015	
Höfundur: HRS		
Samþykkt: HJS		
Síða 2 af 2		

	4. Jarðskorpan (69 – 123) Við sleppum þessum kafla nema bls.104 varðandi myndun lössjarðvegs og bls. 115 – 117 um mismunandi gerðir jarðvegs.	
39–41	5. Vatnið – lífsnauðsynleg auðlind (124 - 159). Við sleppum þessum kafla nema bls. 130-131 sem koma inn á tvö meginvandamál mannkyns, þ.e. flóð og jarðvegseyðingu. Einnig bls. 138 sem kemur inn á endurbætta nýtingu vatnsins. 6. Veður, loftslag og gróðurfar. (160 – 201) Fellibyljir, lofthjúpur jarðar, vindakerfin, hiti, úrkoma, úrkomutegundir, loftslagsbelti. El Ninjó, hitahvörf, loftslagsbreytingar. Gróðurbelti jarðar. Gróður og jarðvegur á Íslandi.	Tímaverkefni úr kafla 6 MOODLE æfing
42–44	7. Lifað af landinu (202 - 231). Um jarðveginn, loftslagið og aðgengi vatns til ræktunar. Sjö greinar landbúnaðar. Íslenskur landbúnaður. 11. Ein jörð – margir heimar (312 - 337). Iðnríki - þróunarlönd. Grunnstoðir, þróunarkvarðar, einkenni, kröfur þróunarlandanna á iðnríkin. Frumkvöðlar. Íslensk þróunar-samvinna.	Staðfræðikönnun/ sjálfspróf (2%) Tímaverkefni úr köflum 7 og 11 Stöðupróf 2
44–45	Hópverkefni Land að eigin vali – upplýsingaöflun og kynning	
46–47	8. Iðnaður, viðskipti og samgöngur (232 - 265). Greinar atvinnulífsins, staðarval iðnaðar, alþjóðavæðing. Nauðsyn viðskipta, viðskiptasamningar og bandalög. Þróunarþríhyrningurinn. Val á flutningatækjum. Iðnaður og þjónusta á Íslandi.	Tímaverkefni úr kafla 8
47–48	9. Borgir, borgarumhverfi og skipulag. (266 – 285) Borgvæðing og þéttbýlisstig. Borgir gegnum tíðina. Mismunandi gerðir borga. Þéttbýlismyndun á Íslandi.	Tímaverkefni úr kafla 9

Námsmat og vægi námsþátta:

Námsmat	Lýsing	Vægi
Skriflegt	Lokapróf	60%
Stöðupróf	Stöðupróf 1, staðfræðikönnun/sjálfspróf (2%), stöðupróf 2. Betra stöðuprófið gildir 13% en það eru engin sjúkrapróf tekin.	15%
Frammistaða á önn	Tímaverkefni / heimaverkefni	10%
Gagnvirk æfing	MOODLE æfing og vinnubók	5%
Annað	Hópvinna (gagnaöflun og kynning): 2-3 í hóp þar sem hver hópur velur sér eitthvert land í heiminum og kynnir það í máli og myndum í 10-15 mínútur. Til þess að ná áfanganum þarf nemandi að ná vissu lágmarki í staðfræði, þ.e. vera með 10 atriði rétt af 44 á lokaprófi.	10%

Dagsetning:

Undirritun kennara

Undirritun brautarstj., fagstj eða staðgengils